

1. Źródła do dziejów Rosji 1801 - 1917	5
1. Wydawnictwa odzwierciedlające działalność instytucji państwowych	5
2. Dokumenty z dziedziny polityki i dyplomacji	9
3. Materiały statystyczne	11
4. Materiały do historii gospodarczej	12
5. Publikacje źródłowe odnoszące się do dziejów ruchu rewolucyjnego i demokratycznego	13
a. Rewolucjoniści szlacheccy	13
b. Okcydentaliści i słowianofile, Pietraszewcy	14
c. Rewolucyjni demokraci	15
d. Narodnicy	16
6. Źródła do dziejów ruchu robotniczego	18
a. Pierwsze dziesięciolecia	18
b. Włodzimierz Lenin	19
c. Inne źródła do historii partii bolszewickiej	20
d. Pierwsza rewolucja w Rosji	21
e. Prasa bolszewicka	22
f. Inne nielegalne czasopisma	24
g. Poglądy niektórych kręgów inteligencji	24
7. Rosyjskie czasopiśmiennictwo historyczne	26
a. Pierwsza połowa stulecia	26
b. Czasopisma historyczne po roku 1861	27
8. Publikacje porewolucyjne	29
9. Źródła dotyczące wyłącznie roku 1917	31
10. Pamiętnikarstwo	34
1. Od wstąpienia Aleksandra I na tron do wojny krymskiej	35
a. Pamiętniki Rosjan	35
b. Wspomnienia cudzoziemców	38
2. Od zniesienia poddaństwa do pierwszej wojny światowej	40
a. Pamiętniki działaczy państwowych, społecznych i kulturalnych	40
b. Działacze narodnicy	42
c. Działacze ruchu robotniczego	43
3. Okres pierwszej wojny światowej i obu rewolucji	44

a. Działacze rosyjscy	44
b. Wspomnienia zagranicznych dyplomatów i działaczy wojskowych	46
c. Pamiętniki bolszewików — uczestników Rewolucji Październikowej	46
4. Pamiętniki wydane na emigracji	47
III. Opracowania syntetyczne i informacyjne	51
1. Syntezy historyczne	51
a. Dzieła ogólne	51
b. Ogólne opracowania historii ruchu robotniczego w Rosji i partii bolszewickiej	52
c. Dyplomacja, gospodarka, ustrój	52
2. Źródłoznawstwo i historiografia	53
3. Bibliografia	53
a. Bibliografia ogólna	53
b. Słowniki biograficzne i encyklopedie	55
c. Prasa	57
d. Inne	57
4. Wydawnictwa informacyjne	59
5. Wydawnictwa specjalistyczne	62
a. Kłaztory i cerkiew	62
b. Materiały i opracowania dotyczące szlachty. Wojskowość	63
c. Więziennictwo. Adwokatura	63
d. Folklor i etnografia	64
e. Geografia i geografia historyczna	64
f. Odkrycia i podróże	64
g. Inne	65
6. Nauka i kultura	65
a. Akademia, uniwersytety, towarzystwa naukowe	65
b. Ogólne dzieła o kulturze	66
c. Historia literatury rosyjskiej	66
d. Malarstwo, rzeźba, architektura i muzyka	67
e. Teatr i kinematografia	67
IV. Opracowania monograficzne	69
1. Czasy Aleksandra I	69
a. Wojna 1812 roku	69
b. Prace z zakresu polityki, dyplomacji i ruchów społecznych	70
c. Życie intelektualne	71
d. Dekabryści	71
2. Panowanie Mikołaja I	71
a. Polityka zagraniczna	71
b. Kwestia chłopska	72
c. Polityka wewnętrzna	72
d. Życie umysłowe	72
e. Wojna krymska	73
3. Panowanie Aleksandra II	74

a. Zniesienie poddaństwa. Ruchy społeczne	74
b. Inne reformy	75
c. Narodnictwo i początki zorganizowanego ruchu robotniczego	75
d. Ruch robotniczy	76
e. Polityka zagraniczna w drugiej połowie XIX wieku	76
4. Rosja na przełomie XIX i XX stulecia	77
a. Ruchy społeczne	77
b. Wojna rosyjsko-japońska	77
c. Rewolucja 1905-1907	78
d. Rządy Stołypina. Rosja przed pierwszą wojną światową	78
e. Przesłanki wielkiej wojny	79
5. Lata 1914 - 1917	79
a. Pierwsza wojna światowa	79
b. Rewolucja lutowa. Rady i Rząd Tymczasowy. Rewolucja Październikowa	80
V. Pierwsze lata XIX wieku. Nowa polityka wewnętrzna	83
1. Reminiscencje nocy marcowej	83
2. Osobowość Aleksandra I	84
3. Pierwsze miesiące rządów	87
4. Tajny Komitet	88
5. Reformy oświatowe. Zniesienie poddaństwa w guberniach nadbałtyckich	90
6. Projekty reform państwowych. Sperański	94
a. Projekt nowej organizacji systemu państwowego	96
b. Upadek reformatora	93
VI. Polityka zagraniczna Rosji w latach 1801 - 1825	101
1. Początkowe zabiegi	101
2. W obozie antynapoleońskim	102
3. Problematyczna przyjaźń	105
4. Wojny z Persją, Turcją i Szwecją	105
5. Rozluźnienie stosunków z Francją	108
6. Rok 1812	109
7. Zwycięstwo nad Napoleonem	113
8. Kongres Wiedeński	114
9. Przeciw Europie ludów	117
VII. Nawrót do reakcji	121
1. Ostatnie relikty liberalizmu	121
2. Arakcejew	123
3. Osiedla wojskowe	125
4. Wielka fala pseudoreligijności	128
5. Ofensywa obskurantyzmu	129
6. Ostatnie lata „dziwnego cara”	131

VIII. Rewolucjoniści szlacheccy	134
1. Pierwsze załamki opozycji	134
2. Początki konspiracji	136
3. Organizacje rewolucyjne	138
4. „Słowianie”	141
5. „Ruska Prawda” Pestla	143
6. Program Nikity Murawjowa	145
7. Rosjanie i Polacy	147
8. Czyn i dziedzictwo dekabrystów	149
IX. Rosja Mikołaja I	154
1. Nowy imperator — stary reżim	154
2. Rozbudowa systemu biurokratycznego	155
3. Komitet 6 grudnia	157
4. Chłopi państwowi	159
5. Projekty ziemian	161
6. Zabiegi reformatorskie na wsi	161
7. Kodyfikacja praw i reforma finansowa	163
8. Komplikacje z cenzurą. Działalność resortu oświaty	161
9. Teoria oficjalnej ludowości	163
10. Państwo i cerkiew	167
11. Sekty	168
12. Problem unii i unitów	171
X. Geneza i rozwój antyfeudalnej myśli społecznej	173
1. Protesty, zaburzenia i bunt	173
2. Nowa faza ruchu umysłowego	175
3. Działalność tajnych kółek	176
4. Hercen i Ogariow	179
5. „List filozoficzny”	181
6. Okcydentalizm	183
7. Słowianofile	184
8. Pietraszewcy	185
9. Myśl społeczna na Ukrainie	183
XI. Obraz gospodarki rosyjskiej w pierwszej połowie XIX wieku	190
1. Zaczepianie i postęp	190
2. Sytuacja w rolnictwie	192
3. Miasta	194
4. Przemysł	195
5. Handel i transport	200
XII. Dyplomacja i polityka	204
1. Problem grecki	204
2. Wojna z Persją	206
3. Navarino	203

4. Wojna z Turcją. Pokój adrianopolski	209
5. Dalszy rozwój kwestii wschodniej	213
6. Powstanie listopadowe	216
7. Dyplomacja europejska wobec wydarzeń na Bliskim Wschodzie	217
8. Carat w roli żandarma Europy	218
9. Szamil	219
XIII. Wojna krymska	222
1. Antecedencje wielkiego konfliktu	222
2. Przebieg działań w pierwszej fazie wojny	226
3. Koalicja przeciw Rosji	227
4. Operacje militarne na Krymie	229
5. Obrona Sewastopola	231
6. Schyłek wojny	234
7. Pokój paryski	236
XIV. Osiągnięcia kulturalne Rosji w pierwszej połowie XIX stulecia	238
1. Geneza i rozwój Akademii Nauk	238
2. Działalność towarzystw naukowych	240
3. Historia na czele nauk humanistycznych	241
4. Podróżnicy rosyjscy. Nauki ścisłe	243
5. Literatura piękna	245
6. Prasa	252
7. Salony literackie	254
8. Rozwój architektury	255
9. Malarstwo, rzeźba i muzyka	258
10. Teatr	260
XV. Zniesienie poddaństwa	262
1. Wiosna posewastopolska	262
2. Pierwsze projekty na szczytach	263
3. W kręgu krzyżujących się interesów i zamierzeń	269
4. Przygotowania do reformy	272
5. Hercen wobec problemu uwłaszczenia	274
6. Czernyszewski i Dobrolubow	275
7. Ustawa z 19 lutego 1861 r.	277
a. Manifest i główne postanowienia ustawy	278
b. Warunki wykupywania nadziałów	279
c. Ustawy terenowe	281
d. Uwłaszczenie chłopów apanażowych i państwowych	286
8. Bilans i ocena	287
XVI. Rosja po reformie chłopskiej	289
1. Protesty skrzywdzonych	289
2. Obóz rewolucyjno-demokratyczny wobec reformy	291
3. „Ziemia i Wola”	294

4. Represje	295
5. Postulaty kręgów liberalnych	298
6. Powstanie styczińowe	299
XVII. Reformy lat 1864 - 1874	303
1. Geneza reform	303
2. Reforma „ziemska”	305
3. Reforma sądowa	308
4. Zmiany w szkolnictwie	311
5. Reforma samorządu miejskiego	313
6. Reforma wojskowa	314
7. Finanse	316
XVIII. Rozwój ekonomiczny Rosji po zniesieniu poddaństwa	318
1. Państwo wobec nowych tendencji rozwojowych	318
2. Problematyka wsi	319
3. Produkcja przemysłowa	321
4. Główne ośrodki produkcji przemysłowej	324
5. Koleje	325
6. Obroty handlowe i kredyt	327
XIX. Rosyjski socjalizm utopijny	329
1. Nowa faza ruchu rewolucyjno-demokratycznego	329
2. Ideologia narodnictwa	331
3. Pierwsze formy działalności	332
4. Teoretycy narodnictwa	333
5. Nieczajew	335
6. „Szalone lato”	337
7. Druga „Ziemia i Wola”	340
8. Taktyka terroru. Rozłam	341
9. „Wola Ludu”	344
10. Rządy Loris-Melikowa	345
11. Ożywienie działalności ziemstw	348
12. Carobójstwo	349
XX. Ruch robotniczy	351
1. Robotnicy rosyjscy w pierwszej połowie XIX wieku	351
2. Klasa robotnicza po zniesieniu poddaństwa	354
3. Pierwsze wielkie strajki	357
4. Kształtowanie się form organizacyjnych	358
5. Strajk w Manufakturze Nikolskiej	360
6. Ruch robotniczy i marksizm. Działalność Plechanowa	362
7. Grupy socjaldemokratyczne w Rosji	363
8. Lenin	365

XXI. Polityka zagraniczna Rosji w drugiej połowie XIX wieku	368
1. Zmiana postanowień traktatu paryskiego	368
2. Daleki Wschód i Azja Środkowa	370
3. Wojna z Turcją	373
4. San Stefano i Berlin	377
5. Polityka zagraniczna Rosji po kongresie berlińskim	378
6. Polityka wobec Chin i Japonii	383
7. Rosja i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej	381
XXII. Ostatni Romanowowie	385
1. Manifest Aleksandra III o niewzruszoności samowładztwa	385
2. Rządy Ignatiewa	386
3. Wielka fala reakcji. Rządy Dymitra Tołstoja	388
4. Sekty	391
5. Kontrreformy	392
6. Ostatni samowładca	394
XXIII. Rosja na przełomie stuleci	396
1. Gospodarka	396
a. Specyfika rozwoju	396
b. Rolnictwo	397
c. Przemysł	399
d. Monopolizacja	401
e. Banki	403
f. Komunikacja i handel	403
2. Rząd wobec problemu agrarnego	405
3. Okres „kółkowości” w ruchu robotniczym	406
4. Walka z ekonomizmem. „Iskra”.	407
5. Wystąpienia robotnicze w latach 1900 - 1904	409
6. II Zjazd SDPRR	410
7. Partia socjalistów-rewolucjonistów	411
8. Ruchy studenckie	412
9. Socjalizm policyjny	414
10. Ministerstwo Plehwego	416
11. Ministerstwo Światopółka-Mirskiego	413
XXIV. Wojna i rewolucja	421
1. Pierwszy rok wojny	421
2. Działania wojenne w 1905 roku. Katastrofa cuszimska	427
3. „Krwawa niedziela”	429
4. Narastanie oporu	431
5. Kulminacja wydarzeń rewolucyjnych	434
6. Duma Państwowa	435
7. Koniec rewolucji	438

XXV. Stołypin	442
1. Trzecia Duma	442
2. Reforma agrarna Stołypina. Rozwiązanie wspólnot gminnych	444
3. Kryzys systemu	446
4. Ruch robotniczy po pierwszej rewolucji	449
5. Masakra nad Leną	450
6. U progu wojny	451
XXVI. Nauka i kultura	453
1. Szkolnictwo wyższe i instytucje naukowe	453
2. Starania o upowszechnianie oświaty	455
3. Historiografia	456
4. Filozofowie	457
5. Osiągnięcia w dziedzinie nauk ścisłych	458
6. Wyprawy eksploracyjne	459
7. Literatura piękna	460
8. Prasa	466
9. Architektura i sztuka	469
10. Malarstwo i rzeźba	471
11. Muzyka i balet	474
12. Teatr i kinematografia	475
XXVII. Rosja w pierwszej wojnie światowej	477
1. Trójprzymierze i trójporozumienie	477
2. Konflikty bałkańskie. Wybuch wojny światowej	479
3. Działania wojenne na froncie wschodnim	481
4. Sytuacja wewnętrzna Rosji	484
5. Ruch robotniczy w okresie wojny	485
6. Rok 1916	487
XXVIII. Rok 1917. Dwie rewolucje	491
1. Rewolucja lutowa. Obalenie caratu	491
2. Dwuwładza. Rząd Tymczasowy i Rada Piotrogrodzka	495
3. Utworzenie gabinetu koalicyjnego	497
4. Kiereński premierem. Koniec dwuwładzy	500
5. Zwycięska Rewolucja Październikowa	505
Indeks nazwisk	509
Indeks nazw geograficznych i etnicznych	523
Tablica genealogiczna Romanowów	494
Spis map	
Wojna rosyjsko-turecka (1828 - 1829)	210
Kaukaz w XIX wieku	220

Wojna krymska. Obrona Sewastopola	230
Ekonomika Rosji w przededniu zniesienia poddaństwa	264
Zniesienie poddaństwa w Rosji	283
Azja Środkowa w drugiej połowie XIX wieku	372
Wojna rosyjsko-turecka (1877 - 1878)	376
Wojna rosyjsko-japońska	422
Wydarzenia rewolucyjne w Rosji w latach 1906 - 1907	424
Wzrost terytorialny państwa rosyjskiego od końca XVI wieku do roku 1914	440
Pierwsza wojna światowa. Front wschodni w 1915 roku	483
Pierwsza wojna światowa. Front wschodni w 1916 roku	489